

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 9 stycznia 2024 r.

Poz. 285

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.1304.2023 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 29 grudnia 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXXI/678/23 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 24 listopada 2023 r. w sprawie ustalenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych, w części określonej w ust. 2 załącznika Nr 1 do uchwały w tabeli wers 2 oraz w ust. 2 załącznika Nr 3 do uchwały w tabeli wers 2, jako sprzecznej z art. 97 ust. 5 w zw. ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), dalej jako „ustawa”, w związku z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.), dalej jako „Konstytucja RP”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 24 listopada 2023 r. Rada Miejska w Czerwionce-Leszczynach podjęła uchwałę Nr LXXI/678/23 w sprawie ustalenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych.

Szczegółowe zasady odpłatności określone są w załącznikach nr 1, 2 i 3 do niniejszej uchwały.

W podstawie prawnej uchwały wskazano m.in. art. 97 ust. 5 ustawy.

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 30 listopada 2023 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały, organ nadzoru uznał, że jest ona w części niezgodna z prawem.

Zgodnie z art. 97 ust. 5 ustawy Rada powiatu lub rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Powyższy przepis ustawy ma charakter upoważnienia ogólnego do wydania aktu prawa miejscowego. Jediną wskazówką dla organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego jest obowiązek dopełnienia wymogu szczegółowości, tj. samodzielnego doboru kryteriów odpłatności. Nie oznacza to jednak niczym nieskrępowanej swobody rady gminy realizującej swoje kompetencje w tym zakresie. Swoboda prawotwórcza wynikająca z braku precyzyjnych wytycznych zawartych w upoważnieniu ustawowym jest bowiem ograniczona poprzez całokształt i cel przepisów normujących materię, której dotyczy dany akt wydany na podstawie przedmiotowego upoważnienia. Należy podkreślić, że z treści art. 97 ust. 5 ustawy wynika zatem, że organ kierujący do ośrodka wsparcia i mieszkania treningowego lub wspomaganego ma obowiązek korzystać z uregulowań opracowanych przez radę w uchwale, w celu obliczenia opłaty za pobyt w tych miejscach. Uregulowania te muszą więc być tak skonstruowane, aby istniała możliwość obliczenia opłaty

(por. wyrok WSA w Gliwicach z dnia 19 października 2016 r., sygn. akt IV SA/Gl 78/16, wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 20 marca 2020 r., sygn. akt IV SA/Wr 34/20).

Trzeba podkreślić, że przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego, a organ wykonujący kompetencję prawodawcy zawartą w upoważnieniu ustawowym, jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. W państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Z konstytucyjnej zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP) wynika, że zadania i kompetencje, sposób ich wykonania oraz więzi między podmiotami administracji publicznej są uregulowane prawnie. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, realizując przysługujące mu kompetencje powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu kompetencyjnym. Przekroczenie kompetencji lub jej niewypełnienie przez Radę przy podejmowaniu ww. uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały odpowiednio: w zakresie, w którym przekroczone przyznane kompetencje albo w całości. Powyższe stanowisko organu nadzoru, potwierdza uzasadnienie wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego oz. we Wrocławiu z dnia 14 kwietnia 2000 r. (sygn. akt I SA/Wr 1798/99), w którym stwierdzono, iż: *opierając się na konstrukcji wad powodujących nieważność można wskazać rodzaje naruszeń przepisów, które trzeba zaliczyć do istotnych, skutkujących nieważnością uchwały organu gminy. Do nich należy naruszenie przepisów wyznaczających kompetencję do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego – przez wadliwą ich wykładnię - oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał.*

Odnosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że Rada Miejska w Czerwionce-Leszczynach uregulowała szczegółowe zasady odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, za wyjątkiem odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych lub schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi (załącznik Nr 1 do uchwały), szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych i schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi (załącznik nr 2 do uchwały), szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu treningowym (załącznik Nr 3 do uchwały).

W zakresie dot. szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i w mieszkaniu treningowym zastrzeżenia organu nadzoru budzi regulacja określona w tabelach zawartych w ust. 2 załączników Nr 1 i Nr 3 do uchwały. W wersji 2 obu tabeli przewidziano brak odpłatności odpowiednio za pobyt w ośrodkach wsparcia i w mieszkaniu treningowym w przypadku, gdy dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie w stosunku do kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej wynosi do 100%. Przepisy powyższe zostały podjęte z przekroczeniem delegacji ustawowej i naruszają istotnie prawo tj. art. 97 ust. 5 w związku z art. 97 ust. 1 ustawy.

Z art. 97 ust. 1 zdanie 2 ustawy wynika, iż: *Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego.*

Kryterium, o którym mowa w tym przepisie zostało uregulowane w art. 8 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym:

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, z zastrzeżeniem art. 40, art. 41, art. 53a i art. 91, przysługuje:

1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776 zł, zwanej dalej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”,

2) osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600 zł, zwanej dalej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”,

3) rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej dalej „kryterium dochodowym rodziny”

- przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Wobec powyższego, Rada Miejska w Czerwionce-Leszczynach w ramach upoważnienia z art. 97 ust. 5 ustawy w zakresie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności nie posiada kompetencji do stanowienia zwolnień z odpłatności, a ponadto, przedmiotowy brak odpłatności wynika już z aktu wyższego rzędu, jakim jest ustawa. Wobec powyższego, że ustawodawca już przesądził o braku odpłatności w przypadku

gdy dochód osoby nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, to organ stanowiący gminy nie posiada kompetencji do regulowania powyższej kwestii w uchwale.

W ocenie organu nadzoru możliwe jest doprowadzenie do stanu zgodnego z prawem poprzez wyeliminowanie jedynie wskazanej części uchwały.

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, iż uchwała Nr LXXI/678/23 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 24 listopada 2023 r. w sprawie ustalenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych, została podjęta z istotnym naruszeniem obowiązującego prawa, co czyni stwierdzenie jej nieważności w części określonej na wstępie uzasadnionym i koniecznym.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Elżbieta Żabicka-Łakomy